

REDACTIA

Arad, Dealul Ferencz-utca nr. 40.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:

pe 20 ani 20 cor.

pe 10 ani 10 "

pe 5 ani 5 "

pe o luna 2 "

Măști de Duminecă pe an

4 coroane.

Pentru România și străinătăți

pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferencz-utca nr. 40.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmeni: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori neîncostate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Majestatea Sa nu cedează cu nici un chip!

Toate ziarele maghiare — unele în ediție separată chiar aseară — au publicat următoarea știre primită din Viena:

„Contele Khuen a prezentat Luni seara un Memorand M. Sa în care arată tulburarea ce s'a produs între Unguri în urma ordinului de zi către armată, precum și modul cum crede că s'ar putea salva situația. A întrebat pe M. Sa dacă vine la Budapesta.

„M. Sa a răspuns că deocamdată nu vine. A declarat d'asemeni, că ține cu toată hotărârea la principiile formulate în Ordinul de zi către armată și în privința limbii maghiare de comandă nici chiar declarații principiare nu face, cu atât mai puțin promisiuni formale.

PROCLAMAȚIA.

Ne închinăm în fața proclamației M. Sa Francisc Iosif I. Istoria dreaptă, dela data ordinului de zi către armată, din Chlopy încoaci, va însemna un nou capitol în bogata și lungă domnie a monarhului nostru. Căci nu este o simplă poruncă armatei. Sale acest act, ci un mare eveniment care interesează în primul rând popoarele, rasele căror sună indirect.

Aproape ne obișnuiserăm cu gândul, că în statul ungar s'a întronat sistemul conform căruia noi, naționalitățile, să fim considerate drept niște *pendice* care trebuie să dispărem în elementul singur alcătuitor, cel dominant maghiar. Pe fie-care și eram puși jertfă ideii și aproape s'au exhaiat mijloacele de a ne perde în oceanul statului unitar maghiar național. Remăsese doar armata comună singura instituțiune mai la adăpost de încercările d'a fi închinată ideii de stat, se înțelege: stat național maghiar.

Se pornise însă campania violentă d'a se închina și armata.

Și mulți s'au cutremurat. . . Dar dacă șovinismul escerbat va învinge și de astă-dată? . . . Cine și ce mai are garanție atunci că Ungurii n'au să fie singurii arbitri dacă nu în monarhia întregă, apoi desigur în statul ungar? . . . Nu mai era atunci decât chestie de timp, ca într'adevăr, Ungurilor de azi să le succedă a dovedi de fapt, că statul acesta nu este cum l'a lăsat Dumnezeu și cum l'a înțemețat S-tul Stefan, cu mai multe popoare, locuit de rase diferite, ci s'a făcut cum l'au visat actualii apostoli ai — imperialismului maghiar. Ca mulți stam de câte-va luni încoaci și mai ales de când criza s'a agravat, pe fie-care și puteam să ne temem de câte o surprindere care să fie o zală mai bine: un popaș în Calvarul de urcăm de când eu epoca de constituție maghiară.

Vine însă proclamația, pe neașteptate și de atâta înțeles plină, încât consternăm rămân cei cari eră încă se credeau numai un pas dela izbânda finală. Și tubilează oropsiți.

Pentru-că ce spune Majestatea Sa. Nici-odată nu va ceda din drepturile și prerogativele sale privitoare la armată. Ci aceasta are să rămână și în viitor cum este astăzi. Nu admite tendințele unilaterale cari slăbesc armata și pot să pună în joc poziția de

mare putere a monarhiei, ci vrea hotărât ca sub sceptrul Său și în armata Sa să se valorizeze toate popoarele (rasele) d'optrivă.

E o făgăduință solemnă ce face un monarch încercat, și un testament politic este proclamația aceasta, căci ea leagă nu numai pe autorul ei, dar și pe urmașii Săi.

Toate li-a împlinit, câte au cerut și stăpâni absoluți i-a lăsat M. Sa pe Unguri dela 1867 încoaci. S'au adus legi formulate de politicieni cari numai maghiarisarea ținteau. S'au nesocotit de ei legi cari păstrau și pentru noi o brumă de chezășie. Datu-s'au generalt încercați, ca Jansky, pradă curentului deslănțuit în străzile capitalei ungare.

Fost-a îndepărtată statuta celui ce a murit pentru — Impărat. Toleratu-s'a ca steagul împărătesc să fie batjocorit și târât prin noroi și mobul din Budapesta primit-a cu alaiu pe prim-ministrul (Wekerle) care se întorcea dela Viena disgrățiat și o revoluție parlamentară impus-u-l'a ear cărmuitor. De cheful unui Bánffy chiar, fost-au concediați sfințiți luminați ca și Kálnoky.

Ce n'au făcut cărmuitorii unguri ajunși la larg?

Li-s'a infundat însă.

Coroana a trebuit să se convingă că sub regimul atâtor bunătăți, s'au țesut intrigi și formale conspirațiuni s'au pus la cale: guvernamentali și opoanși datu și-au mâna pentru a forța concesiile militare. Iesuitul mare, ajuns president al Dietei, numai în expresiuni se deosebește de Barabás, în tendințe toți sunt una.

Ce probe trebuie să aibă bătrânul monarch și ce experiențe triste trebuie să a făcut, ca din mijlocul taberei să le strige șovinistilor de toate nuanțele: Nici-odată!

Și ce satisfacție ni-a dat pentru răbdarea noastră și pentru împilările suferite, când cu atâta hotărâre și energie se ridică în contra tendințelor unilaterale.

Imperiu maghiar — jó éjszakát!

Și rămas bun să vă luați, șovinisti de toate gradele, dela gândul ca sub mantaua unei imunități prea înalte să mai susțineți aberația despre îndreptățirea noastră de a ne desnaționaliza, pentru-că, veți Doamne, să se creeze poporul maghiar politic unitar și în limbă, care să fie singurul rașăm al Coroanei. . . Ați auzit, v'a spus-o: Coroana ține la însușirile bune ale tuturor popoarelor. . . Maghiar, Român, Slovac, Sârb și Sas, ba chiar și

Bunierății, ori-cât ați protesta, sunt priviți de monarch cu același ochi, răsfaț nu încapă în fața — adevărului și dreptății!

Vă doare asta, nu-i așa! Și strigați că este o insultă pentru neamul vostru când e pus într'un rând cu celelalte.

Nu se putea face însă enunțiațiune mai clasică drept răspuns la unelțiile în urma cărora d'atâta vreme s'au răscolit în țeară toate patimele și afară din lege stăm, mai rău ca în Balcani.

Monarhul care a vărsat lumină și mângâiere, Francisc Iosif I, mulți ani trăiască!

Convocarea congresului național-bisericesc român. Majestatea Sa ces. și reg. apostolică cu prealalta rezoluțiune din 22 August 1903 s'a îndurat a lua preagrătos la cunoștință notificarea I. P. S. D. archiepiscop și metropolit Meșianu referitoare la convocarea congresului național-bisericesc pe ziua de 11/4 Octombrie a. c.

Impăratul Germaniei și Ungurii.

Despre toastul ce a rostit Impăratul Germaniei la dineul ce s'a dat Vineri în Burgul din Viena, „Pesti Hirlap“ dela 19 Septembrie scrie:

„In decursul serii, târziu de tot, a sosit la Budapesta știrea, că la Viena, cu prilejul prânzului împărătesc, s'a instituit trustul împărătesc. Impăratul Wilhelm, ca aluziune directă la proclamația domnitorului, în toastul său a accentuat importanța unității armatei. Se vede din asta, că totuși are a face visita Impăratului cu proclamația domnitorului, cu toate că un bărbat de stat din suita Impăratului Wilhelm tocmai a accentuat că Impăratul Wilhelm nu se amestecă în afacerile Ungariei.

Dar toastul extraordinar al Impăratului Wilhelm este un fapt, la care are cuvânt și legislațiunea maghiară și anume pentru-că Domnitorul străin nu-i permis să influențeze asupra activității legislative ale altui stat. Ungaria la tot cazul se înșală în Impăratul Wilhelm, dacă într'adevăr acest toast vrea să fie încontra luptei pentru drepturile naționale maghiare. Dar se poate că prin el a vrut numai să-i umble în vote Impăratului Austriei, și astfel mărind contrastele și mai mult între Austria și Ungaria, prepară ruperea.

„Efectul toastului dovedește, că evenimentele extraordinare produc situațiuni extraordinare. E nou de tot și ne mai văzut la asemeni serbări: Francisc Iosif I după toast a ciocnit paharul și apoi a îmbrățișat și sărutat de mai multe ori pe Impăratul.

Dacă asta însemnează că Francisc Iosif în atitudinea sa contra drepturilor naționale maghiare contează pe deosebitul sprigin al Impăratului Germaniei, este eveniment mare.

„E o mare schumbare. Și pe orisout se adună nori și mai negri.

Ce deosebire între acum și cele trecute înainte cu cinci ani, când Impăratul Wilhelm fusese la Budapesta!

Impăratul Germaniei despre armata austro-ungară.

Ziarele din Viena publică o întrevedere ce a avut-o un publicist cu un bărbat de stat din suita Impăratului Germaniei. Acest bărbat de stat exprimă, fără îndolală, părerea și a Impăratului Wilhelm. El a zis:

»Dacă armata austro-ungară s'ar despărți în două și s'ar face astfel o armată separată austriacă și separată maghiară, asta ar atinge fără îndolală și relațiunile Austro-Ungariei către aliatale sale și încă în chip nefavorabil pentru Austro-Ungaria. Ar trebui să se încheie noul alianțe și relațiunile dintre puteri ar trebui puse pe noui base.

Intreaga presa maghiară comentează viu această declarație și-l consideră pe Impăratul Germaniei ca pe o piedică mare în calea aspirațiilor »nației.

Răspuns lui „Pester Lloyd“. In numărul său dela 21 Septembrie „Pester Lloyd“ scrie: „Românii ultraștiți grupați în jurul „Tribunei Poporului“ au declarat război Ungurilor și au declarat că vor lupta cu toate mijloacele încontra pretensiunilor naționale maghiare Românilor patriotici din comitatele bănățene au convocat însă pe ziua de 23 Sept. o adunare în care vor protesta în contra faptului că ultraștiții din Arad, cari nu reprezintă de cât o grupare de interesați, dau declarație în numele Românilor. Vor protesta că Românilor sunt prezentați ca dușmani ai Ungurilor, când este bine știut, că ei se nizuiesc a trăi bine cu Ungurii ca împreună să formeze zid de apărare contra Slavilor“.

Credem că „Pester Lloyd“ este îndus în eroare, pentru-că în afacerea militară nu se va găsi Români care să nu aproabe cele zise de noi. Intrunirea în chestie — dacă într'adevăr e chemată, va fi cel mult opera bufonului dela șuica țemișoreană și nu poate fi luată de nimeni în serios.

Cât despre insinuarea că noi am fi dușmani ai Ungurilor și n'am dori să trăim cu ei în înțelegere pentru a forma zid de apărare contra Slavilor, protestăm! Vrem înțelegere, dar tot atât de hotărât vrem să rămânem Români și atitudinea șovinistilor unguri în chestia militară o combatem pentru-că ea țintește la slăbirea armatei, a Coroanei și mai presus de toate — maghiarizarea naționalităților cu ajutorul miliției. Aceste șire fie răspuns și la articolul de azi a prea onoraților Israeliti dela Aradi Közlöny, cari chiar și în „ziua lungă“ și-au luat avânt să ne injure de par-că noi am fi venit aici de eră alaltăeri, ear dînșii își iau aiere par-că ar fi venit d'odată cu Arpad.

Stringerea rândurilor.

Credem a fi bine informați când vedem, că mai zilele trecute fruntașii români din toate manșele partidului național s'au adunat și în deplină înțelegere au stabilit modul cum partidului național să i se dea iarăși puțința de manifestare și activitate.

E, într'adevăr, timpul suprem ca să dăm semne de viață, să pornim lupta nu numai prin ziare, ci afară s'o purtăm, înconjurându-ne de popor. Evenimentele ce se prepară, trebuie să ne găsească gata. Nu e vorba numai de a ne face o supremă datorie, dar ca să nu scăpăm un prilej care d'atâtă vreme nu ni s'a mai dat și cine știe când se va mai ivi.

Ne servă spre mângâiere, că în aceste vremuri de grea cumpănă, popor și fruntași stă ca un singur om, că între fruntașii dărilor de ton s'a constatat cea mai desăvârșită solidaritate și o dorință de a face ceva, cumpănat și demn, pentru ridicarea la vechiul nivel, a chestiei naționale.

Dorința ce atât de cald și stăruitor se manifestă de confrățit dela Orăștie, se va realiza și n'avem acum de cât să stăm gata și să executăm ceea ce sfatul fruntașilor va decide.

Sus inimile! A sosit momentul decizător.

Chestiunea catechisărilor.

Budapesta, 20 Sept.

(P.) Ziarele maghiare spun într'una „că nu este țară în care naționalitățile să se bucure de atâtea libertăți ca și în Ungaria“. Noi ne-am obișnuit deja cu afirmațiunile acestea temerare, pentru-că zi de zi avem ocaziune a le citi în ziarele jidano-maghiare. Și în vreme ce presa maghiară se silește a acredita în străinătate neadevărurile acestea sfrantate, guvernul uitând de lege, de datini seculare, de libertate și egalitate, dă asalturi merca asupra cetățenilor de naționalitate nemaghiară, ca să-i desbrace de cea mai scumpă comoară a lor — de limba lor maternă.

Am avut adevărată ocaziune repețită a ceti, că secretarul de stat Zsilinszky Mihály în numele ministrului de culte a ordonat, ca în școlile de stat dintre slovaci și studii religioși să se propună în limba maghiară. Ordinațiunea vooște să exercite presiune prin acea, că acelor catecheți cari nu vor să corăspundă ordinațiunii, le pune în prospect sisterea remunerațiunii de catechet.

În adunarea generală a districtului bisericesc evanghelic de Baia, ținută mai zilele trecute în Budapesta, s'a înțins o discuție vehementă pe această temă. Slovacii aparținători diecesei de T. St. Martin, procedându-se la dispoziția legii în virtutea căreia copii trebuie catechisați în limba lor maternă, au declarat de antilegală ordinațiunea și au rugat adunarea generală ca în acest înțeles să decidă. Ședința era însă presidiată chiar de secretarul de stat Zsilinszky Mihály, autorul ordonanței. El a și obiecționat, că statul nu poate renunța la dreptul său de a face ca în școlile sale limba de propunere să fie cea maghiară și a zis că dacă elevii învață celelalte obiecte ungurește, de ce n'ar învăța tot ungurește, și — religia?... Și se pare că din cauza prezenței secretarului de stat nici nu s'a putut lua decizie definitivă, ci afacerea s'a relegat protopopiatului de Turóș spre a fi — studiată.

Afacerea ne interesează și pe noi, celelalte naționalități. Știm doar că Wlassics a mai făcut asemenea încercări.

Și la Seghedin a ordonat Wlassics ca elevilor serbi religia în școlile de stat să se propună ungurește. Catechetul, conform instrucțiunii primite dela autoritățile sale superioare, nu s'a supus ci mai bine n'a propus religia. Legea ordonă însă ca în ori-ce școală să se predea religia. Lucrurile s'au terminat deci așa, că ministrul a retras ordonanța și a lăsat ca religia să se învețe și mai departe ca în trecut.

Ministrul își încearcă acum norocul printre Slovacii mai săraci. Ear dacă-i va reuși acolo, va încerca el și în altă parte. În loc să înființeze pretutindeni, cum prescrie legea, catrede de limba și literatura naționalităților respective. Va să zică guvernul vrea să execute nu ce este, ci ce nu este în lege.

Până acum practica a fost ca religia să se predea în limba maternă a elevilor. Confesiunea respectivă, din vremuri vechi și până azi, n'avea decât îndatorirea să facă guvernului cunoscut numele catechetului. Dacă acest catechet nu putea fi excepțional din punct de vedere al statului ori a moralității, guvernul îl întărea. Și catechisarea se făcea neconturbat. Legea, după-cum vedem, numai într'atâta favoriza confesiunile,

întru cât dispunea că fiecare elev este obligat să învețe religia și morala.

Statul însă fără confesiune, s'a convins că predarea religiei este în primul rând interes al confesiunilor și d'aceia chestia întregă a dat-o în grija confesiunilor.

În acest înțeles dispune §-ul 57 al legii școlilor populare, precum și §-ul 9 din legea școlilor medii. De sine se înțelege, că și cheltuielile confesiunilor le suportă. Dacă se ivesc însă greutăți din cauza săraciei confesiunilor, statul are obiceiul să vină în ajutor, dând 50 coroane după câte o oră pe anul școlar (în provincie); în capitală se dă onorar de 100 coroane.

Mișcarea pentru maghiarizare își încearcă norocul ca și pe această cale să contribuie la zidirea statului național maghiar. Ș'anume exercită presiune cu ajutorul acordării ori refuzului acestui ajutor.

Guvernul sub pretext că limba de propunere în școlile statului este cea maghiară, preînde că asta se referă și la catechisare. Ear confesiunilor ar voi să-i recunoască numai dreptul de a determina materialul, dar nu și limba.

Care lege-i dă însă guvernului drept să preînde asta? Nici nu. E un us de veacuri, să învățăm religia și canoanele în limba bisericii căreia aparținem. Când legea a dat deci religia în grija confesiunilor fără nici o restricțiune, a consfințit un us de veacuri.

Ear cine cunoaște autonomia bisericii rom. gr.-or. și organizarea rituală a celei rom. gr.-cat., va recunoaște adevărul, că este o necesitate de credință ca exoltarea și predarea religiei să se facă în limba de canonicare. Și de altfel art IX a legii dela 1868 ne asigură acest drept.

Cu toate acestea guvernul atentează la acest drept. Întăiu vrea să ni-l conștate în chestia catechisărilor, ca astfel să uităm limba ritului, să nu mai înțelegem nici serviciul divin. Asta e o fățușă călcare a libertății profesionale. După-ce că în școlile primare profesionale s'a introdus ca obligatorie limba maghiară și astfel s'a ajuns ca elevii să fie chinuți cu lucruri cari nu le pricep, Wlassics vrea să-i zăpăcească acum și în orele de religie.

Și de altfel catechetul este aplicat de autoritatea confesională car nu de stat. Unde este scris că un catechet să știe așa de bine ungurește, încât să propună religia în această limbă.

Cât e de absurdă de altfel pretenția asta a ministrului, se poate documenta și din următoarele. Să presupunem anume, că la gimnaziile din Năsăud, Blaj și Brașov umblă elevi unguri și ovrei. Oare pentru-că limba de propunere a acestor școli este cea română, s'ar învoi ministrul ca să fie siliți preoții maghiari ori rabinerii să catechizeze — românești?

De altfel §-ul 21 al art. XX dela 1848 dispune: „În ori-ce școală, credincioșii fiecărei confesiune are să-și primească instrucțiunea religioasă dela preoții respectivei confesiuni“.

Dar e înzădar: nu de adevăr e aici vorba ci se caută pretext. Și pe când *Tarul Rusiei primește delegația boierilor și țărânilor poloni cari îi mulțumesc pentru-că a permis ca religia să se propună în limba polonă*, liberalul Wlassics vrea să creeze în Ungaria constituțională o stare de lucruri care nici în Rusia autoerată nu există.

Vom căuta să respingem atacul ministrului șovinist.

Criza ministerială.

Memorandul.

Memorandul pe care l'a înaintat Khuen M. Sale cu prilejul audienței de luni, se afirmă că este opera lui Khuen, Láng, ministru de comerț, Szögyényi, ambasadorul dela Berlin și Thalóczy, șef de secție în ministerul de externe. Toți aceștia au fost primiți luni în audiență.

În Memorand se reoglindează întregă agitațiune maghiară din țară, dar îndeosebi fierberea grozavă ce a pricinuit între Unguri manifestul dela Chlopy. Se asigură că în Memorand s'ar cuprinde dorința ca M. Sa să vină la Budapesta, unde făcând oare cari declarații în princip, situația s'ar îndulci și s'ar putea lua astfel opoziției terenul de sub picioare. Nici M. Sa însă nici moștenitorul de tron nu sunt de părere că trebuie să se facă vre-o declarație. Ci M. Sa este de părere ca întâiu partidul guvernamental să țină

conferință și să declare că nu dorește concesionile militare forțate de kossuthiști. Numai după aceea ar veni la Budapesta.

Conferența partidului liberal.

Luni seara partidul liberal a ținut o conferință prealabilă pentru a desbata când să se țină conferința ordinară în care partidul să se rostiească asupra chestiei la ordinea zilei.

În conferința prealabilă ce s'a ținut a ieșit la iveală însă mai mult ca ori și când cele două curente din partid. Apponyistii prin fruntașii lor Szentiványi au luat așa zicând față atitudine în contra lui Hédeváry, forțând conferința ordinară Marți, deși primul-ministru a zis că numai pe Mercuri seara să fie convocată. S'a născut o vie dispută, la care au luat parte Darányi, Kubinyi, Andrassy și Tisza. Acest din urmă a apărut pe Khuen. Presidentul a împăcat lucrurile așa, că a propus să nu se facă pe voia nici unui curent, ci ca să fie convocată conferința pe Mercuri dimineața la 10 ore.

E de remarcat, că după această sfătuire, membrii aceluiași partid — par-că ar fi fost vorbiți dinainte — s'au dus în două părți la cină: vechii liberali la „Royal“ ear apponyistii la „Bristol“.

O spargere pe față în partid pare a fi inevitabilă.

Vladimir Corolenco.

Distinsul scriitor și filantrop rus care a părăsit nu de mult România, este una din cele mai interesante figuri ale Rusiei contemporane. Dragostea și interesul viu pe care l'a arătat tot-d'a-una și producțiilor ei culturale, face din visita scriitorului rus un eveniment. Persoana și opera scriitorului serbătorit în toată Rusia, este deci și pentru noi demnă de luare aminte.

Vladimir Corolenco a găsit că sunt puține locuri unde te poți odihni și reculege așa de bine ca în frumoasa noastră țară, în mijlocul unui popor inimos și ospitalier. De aceea pentru a doua oară vizitează țara noastră și sperăm că vom avea încă plăcerea să-l vedem între noi și să citim impresiunile sale de călătorie pline de umor și farmec.

Aproape nu există astăzi în literatura rusă un alt nume care să fi pătruns în cele mai îndepărtate unghieri ale marelui imperiu, ca al lui Vladimir Corolenco.

Ecoul serbărilor ce într'un mod sontanu toată Rusia ținăra a dat-o în onoarea scriitorului ei iubit, pentru împlinirea vârstei de o jumătate de veac — de abia s'a stins. La anul, ilustrul scriitor rus, împlinește 25 ani de activitate literară; însă admiratorii săi nu au așteptat această dată, ci s'au grăbit să serbeze onomastica scriitorului, ca o manifestare vie că activitatea omului le este tot așa de prețioasă ca cea a literaturii.

Intr'adevăr, nu se poate desprăți viața publică a lui Vladimir Corolenco, de cea pur artistică, ci ambele manifestări se întăresc și se completează una pe alta.

Viața particulară a scriitorului rus, este o împlinire fidelă a principiilor sale, de aceea fondul moral al scrierilor sale capătă o valoare dublă.

Vladimir Corolenco este poetul bunătății, al miliei și al inobilării omului; în lunga lui activitate el a pus tot-d'a-una în practică ceea-ce enunțase în teorie cu toată sinceritatea și puterea omului generos și cu toată finețea unui mare artist.

Cu modul acesta, viața lui de om și de luptător pentru binele omenirii, servă ca cea mai frumoasă ilustrațiune a moralei operilor sale.

Cărțile lui au ajuns ca o evanghelică a tineretului și la serbările date de-una-ză în onoarea sa, ovațiunile și urările junimei din școli, al aceleia care așteaptă o Rusie mai bună și mai fericită — dominau manifestările entuziaste ale celor-lalți.

Vladimir Corolenco s'a născut la 1853 în Jitomir, dintr'un vechiu neam căzăcesc. Mama sa, dintr'o veche familie de maghați poloni, a avut o mare influență asupra firei autorului, încurajându-l tot-d'a-una cu pilda și cu graiul, în lupta sa cu greutățile vieții.

Tineretea și-a petrecut-o în Voluria, în mijlocul unei naturi bogate, pline de

reminiscente istorice. Legende și basce i-au încântat copilăria, i-au destimagination și acel simț pentru a poezia și poetiza natura care avea să fie redă urmă așa de plastic în operile sale.

Terminând studiile liceale, Vladimir Corolenco intră în institutul tehnologic Capitala imperiului. Curând după acatatăl său moare, și tânărul Corolenco rămâne singurul sprijinitor al unei numeroși familii, la o vîrstă când alții nu au grije afară de a călta. Acum începe pe autor, o perioadă de zbucim și de tăf. El nu mai este în stare să se me în institut ci în 1872 după multe sforțapătă o bursă la școala de agricultură din Moscva. Acum părea că soarta îi să-i zîmbească însă firea lui generoasă împedica de a răbda toate manifestele de atunci în desacord cu marile principiale adevărului și dreptății. De aceea Corolenco este nevoit să părăsească școala și în 1874 se strămută cu fratele său Petersburg, unde duce iarăși o viață greutăți și lupte.

La parte la toate manifestările tințului care, îndurerat de suferințele porului, se frământă pentru un de libertate și dreptate. Fidel firei convingerilor sale, Vladimir Corolenco trebui să plece în Siberia.

Măreția sumbră a naturii siberice luptele omului pentru un trafu mai pe pământ, zbuciumul său pentru căuta adevărului — făcură asupra ilustrului scriitor cea mai neștersă impresiune, de minând în scrierile sale cele două traturii cari îl fac așa de iubit: mila și patia pentru om și soarta sa; redă poeziei naturii într'o formă în care nu mai scris dela Gogol în limba rusă.

„Visul lui Macarie“, „Din hantă unui turist siberian“, „Padurea murmur“, „Riul se joacă“, și altele, sunt produse literare ale perioadei sale de exil, și rămâne ca perle ale literaturii rusești contemporane.

Prin jumătatea anului 80, vine Nijni-Novgorod, unde începe o viață tate pentru ridicarea nivelului social întregii gubernii. El înviează, desvoo și inobilează viața de provincie plină indiferentism și de intrigă, chemând poporul să ia parte la toate înaltele probleme cari privesc fericirea sa.

Ca în urma unei ploți răcorito după o arșită, totul se însufletește împjurul său. Oamenii încep să se instruiască și discute, să se organizeze pentru bândirea bunurilor morale cari constituie apanagiul ori-cărui popor civilizat.

Când în anul 1893 o foamete grozavă isbește întreaga roditoare regiune a Nijni-Novgorodului, ilustrul scriitor se arată la înțimea misiunii sale. La glasul său geos și puternic, toată societatea se străntrezită din letargia egoismului. Corolenco organizează cantine populare, strânge fonduri dela oamenii de bine ai întregui imperiu, împarte ajutoare celor bănuși și-și pune toată activitatea, toată energia în folosul zecilor de mii de năpăstuiți, și îl considera ca pe salvatorul lor.

Ori unde este vorba de ajutorat sfatul și cu fapta, ori unde cine-va are voce de mângâere sau îndreptare, ori un curge o lacrimă s'au se aude un suspin Vladimir Corolenco este la postul său, un apostol al bunătății și al ertării.

De aceea scrierile sale trezesc în sufletul cititorului mila admirabilă pentru cel umil și suferinzi; ele nu numai în cântă dor și alină, ca glasul mângăietorului mamii. Ele respiră de-o înviorătoare speranță pentru victoria finală a rațiunii și binelui, arătând omului menirea sa de criticii de ertare și de bunătate.

Când apărui prima navelă a lui Vladimir Corolenco „Visul lui Macarie“, a fost o revelațiune pentru toată Rusia cugetătoare.

Nimeni nu excitase până la dînsă așa de viu interesul pentru ființa omă nească.

Nimeni nu învăluse pe om, chiar cel umil și decăzut, cu atata iubire, știuse să arate în el, trăsările ascunse și nobleți și de bunătate, acea scântecă divină care trezită, ridică pe om mai presus semenii săi și de timpul său. Și tot aceste bogății morale, întrupate într'o formă admirabil de bogată, plină de viață și culoare, într'un stil viguros și plastic și într'o limbă de-o puritate cu adevărat clasică.

Scurt timp după apariția ei povestea „Visul lui Macarie“ era în mâinile tuturor. Entuziasmul era mare căci toți înțelesă că o nouă stea strălucită, apăruse pe orizontul literaturii rusești.

Curând după aceea urmară „In proasta societate“, „Din hârtiile unui turist siberian“, „Riul se joacă“, „Pădurea murmură“ și în 1887, „Musicantul orb“ un cap de operă de analiză sufletească care-i cuceri un loc de frunte în literatura contemporană.

Activitatea din anii 1892/93 o închiogă într-o lucrare unde vibrează toată inima generoasă: „In anul de foamete“.

Fondul adânc moral al operelor lui Vladimir Corolenco, forma clasică, și de-o profundă poezie, activitatea sa pe domeniul luptării sociale au câștigat marelui scriitor un loc aparte în istoria dezvoltării literaturii rusești. S. V.

(*Coifa Națională*.)

DIN ROMÂNIA

Pensionarii din țară. — Din anuarul pensionarilor, tipărit zilele acestea de ministerul finanțelor, se constată că numărul total al pensionarilor din țară la 1 Aprilie 1903, este de 9682, repartizați după-cum urmează:

Pensionari civili, militari, eclesiastici și ai C. G. R., înscrși și plătiți de serviciul pensiunilor Statului, 7.588.

Pensiuni viagere, acordate de Corpurile legiuitoare și plătite de Casa pensiunilor civile, 110.

Recompense naționale, acordate de Corpurile legiuitoare și plătite de Casa pensiunilor civile, 42.

Indemnizații de scutelnici și compensații, plătite de Casa pensiunilor civile 51.

Pretensiuni de războiu, 1100.

Numărul cel mai mare de pensionari îl are comuna Iași, 279; apoi vine comuna București cu 131.

Pensiuni de serviciu acordate de Eforia spitalelor civile din Burești, 107.

Pensiuni de serviciu acordate de Epiropia generală a Casei spitalelor și ospiciilor Sf. Spiridon din Iași, 114.

Investigațiuni asupra sectei castraților. — A sosit în Galați dl Eugene Pitard, profesor agregat la universitatea din Geneva, venind Dobrogea, unde, timp de două luni, a făcut un amănunțit studiu antropologic asupra sectei rușilor castrați.

Dl Pitard are cu d-sa mai multe instrumente antropometrice de cari se servește în studiul său.

Dl Pitard îi propune a face o comunicare Academiei de științe politice și sociale, despre rezultatul investigațiunilor.

D-sa a plecat la Brăila, iar de aci se va îndrepta spre Măcin.

ȘTIRI LITERARE.

„Treptele formale ale învățământului“, de Dr. Petru Șpan, ediția II, Sibiu, tipăriu tipografiei arhiepiscopale. Prețul 1 cor. 60 fileri.

La aceasta ediție a studiului său, de mare folos pentru învățatori, autorul a scris următoarea prefață:

„In anii din urmă aproape toate lecțiunile, câte se publica prin revistele noastre, sunt date sub firma treptelor formale. Analizând tot ce se expune pe singuraticile trepte descoperim o umitoare neorientare în ceea ce privește teoria treptelor formale. Sunt mai, cari se cred atât de pricepuți în ale pedagogiei, în cât își aroagă dreptul de a face critică acestui nou metod de predare a materialului. Soiul acestor fel de oameni uită, că spre a aplica puterile treptelor formale, precum și a le critica, se recere înainte de toate cunoștința legilor psihologice.

Broșura de față, fiind basată pe legi psihologice și în conformitate cu vederile școlii herbart-zilleriane, a avut de la început tendința de a face lumină în noua metodă. Urmând acestei tendințe, o dau publicității în noua ediție

fără schimbare, omițând o lecțiune, pe care o am publicat în altă lucrare a mea. Doresc să servească spre luminarea, perfecționarea și consolidarea statului nostru învățătoresc.

„Treptele formale“ se pot procura de la librăria arhiepiscopalească cu prețul indicat mai sus, plus postportul.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Septembrie n. 1903.

Serbări mărețe au avut loc pe întreg parcursul iunerarului P. S. Sale Episcopului I. I. Papp al Aradului, care plecaseră Duminică la sfințirea bisericii din S. Miclăușul-Mare. Credincioșii, având în frunte proștimea, au ieșit în întâmpinarea înaltului prelat la toate gările. Astfel la *Pecica*, unde a vorbit părintele Dr. Barbu, ear o fetiță apăsintat buchec; la *Bătanii*, a vorbit părintele Cornea ear o fiică de țărăni-a presistat buchec cu inscripție pe panglică. La *Nădlac* a fost o imposantă primire. A vorbit preotul Marcovici după aceea fruntașii numeroși, întreii Aurel Petrovici, s'au atașat suitei P. S. Sale. În gara dela *Apatfalva* în truntea poporului era inimosul vocat Dr. Nestor *Oprean*. Aici erau și banderiștii, o sută la număr, pe cari aprigi, din *Cenadul* sârbesc și unguresc. Au vorbit Dr. N. Oprean, președintele comitetului parochial din S. Miclăușul-Mare și preotul din *Cenadul* maghiar dl Romul Nestor D'acii P. S. Sa, în trăsura cu patru cai a dlui Dr. Oprean, însoțit de sute de trăsuri, s'a îndreptat spre *Cenadul-sârbesc*, unde în ușa bisericii a fost primit de preotul T. Oprean, în odăjdi. Era d'asementul un arc de triumf. Biserica era plină de lume și a făcut mare impresie momentul când P. Sa a dat binecuvântare, a ținut poporului vorbire și a citat rugăciunea de îngenunchiare.

Mai ales d'aci încolo însă drumul până la S. Miclăuș și primirea în oraș a fost ceva înălțator. La podul mare aștepta protopretorele Hadfy, cu toți funcționarii cercului și deputatul Rónay. În oraș, la arcul de triumf, a așteptat primarul *Stoicănescu*, care a ținut o caldă cuvântare.

În S. Miclăuș P. S. Sa a fost găzduit la dl avocat Dr. Oprean, a cărui casă era împodobită cu flori.

Vom da un raport amănunțit.

Examenul de calificare preotească cu candidații la preoție din diecesa Aradului, prescris prin Statutul Organic și Regulamentul special se va ține Luni în 22 Sept. (5 Oct.), a. c. și eventual în zilele următoare, la orele 9 a. m. în sala de ședințe a Consistorului diecesan gr.-or. român din Arad.

La examen sunt admiși toți acei absolvenți de teologie, cari conform §-lui 5 din Regulamentul special și-au înaintat aici până la 1 Sept. v. a. c. cererile corespunzător instruite. *Ioan I. Papp*, Episcop.

Cerem conferență! Într'un inimos articol din „*Liberitatea*“ d. dr. V. Bontescu cere convocarea unei conferențe naționale. Așa știm că se va face!

Școală nouă. Primim următoarele: Duminică în 6 Septembrie a. c. s'a sfințit prin parochul nostru Constantin Rosa, noua școală acum zidită în Leucusești, precum tot prin D-Sa, ca director școlar, s'a deschis anul școlar 1903 — 4, cu care ocaziune a rostit o vorbire frumoasă, laudând darea de mână a acelora cari au plătit și ostenit mai mult la zidirea frumoasei școle au explicat însemnătatea școlii și învățătorei, îndemnând pe oameni a și da pruncii la școală.

Iată D-le Redactor ce se poate face acolo unde pacea și dragostea domnește, acolo unde conducătorii nu cruță osteneala pentru binele bietului popor; se poate

vedea de aici, unde pe lângă biserica frumoasă și împodobită, să află acum zidită și mărețată școală, carea numai feli face întregul comunității, căci pe lângă mari jertfe din partea sa și îndoită osteneală și ajutorare din partea d-lui preot C. Rosa s'a putut zidi o școală așa mare, ce trece peste 6000 coroane și cari bani aproape toți i-a pus Dl Rosa dela sine, până ce cu omenie fără de camete oamenii i-au împăcat.

Tot Dl C. Rosa a dat la zidire: 60 coroane iar la mobilarea salei: 200 coroane din avere sa.

V'am scris, D-le Redactor, ca să publicați, să vadă și alții, căci e mare rușine acolo unde școlăle noastre confessionali în loc să se înmulțească, scad, *Leucusești*, cu stimă *Dimitrie Milea*, măestru.

Păr de cinc-ori roditoriu într'o vară. În curtea crișmarului Kiss Lajos din Sârbărești un păr, care în vara aceasta a înflorit și a produs fructe de patru-ori, ear acum a înflorit a cincia-ora.

Români premiați la expoziția industrială sibiiană. La expoziția industriilor sibiieni, aranjată de Reuniunea internațională industrială (Hermannstädter Bürger- und Gewerbeverein), conform hotărârii juriului luată în ședința din 14 Septembrie au fost premiați următorii espenenți români: a) cu medalie de argint Ioan Mihăilțian și Constantin Dragoș, pantofari; b) cu medalie de bronz Petru Mihăilțian pantofar, Alexandru Lucian cismar, Ioan Dușe cojocar, Irimie Purece lăcătar de artă și construcții. Într'e sodalii și învățăceii premiați cu premiul II. (libel de depunerii de la „Sparcassă“ și sodalul (cafa) pantofar Lazar Bogorin, în condiție la pantofarul J. Tocaj.

Referitor la premiul lăcătarului Irimie Purece observăm — pe baza celor aflate din cercurii aproape de jîrurul premietor — că dacă dl Purece ar fi gătat pentru expoziția aceasta poarta în adevăr artistică, la care muncește de mai mult timp, și ar fi espus'o întreagă, nu numai păr din ea, probabil că ar fi fost clasat în șul celor premiați cu medalia de aur. (*„Telegraful“*)

Moarte de om pentru 5 cor. Iuon *Drăgici* din Cerna, com. Torontal, Sâmbăta trecută l-a înjunghiat pe frate-său *Valer*, pentru-că acesta în țirg, unde voiau să cumpere cai, a oferit cu 5 cor. mai mult decât *Iuon*. *Valer Drăgici*, e de moarte; frate-său a fost deținut.

Focuri. În Neudorî din nou a fost foc Sâmbăta trecută. Au ars 5 case. Păgubiții sunt toți oameni săraci. — Și în Sepreus a bătuit focul: i-au ars lui *Căpitan* Márton câte-va stoguri de grâu. Grăul a fost asigurat.

George Pinteau nu-i nebun. Vestitul falsificator de bani, ex-detektivul George Pinteau mai săptămânile trecute fusese deținut, surprins de poliția din Arad, când falsifica bani. Procuratura din Oradea-Mare i-a dat însă drumul pe motiv, că a fost declarat de medicul tribunalului de nebun. Acum însă, Pinteau din nou a fost deținut și încă în urma ordinului procuraturii din Oradea, care-l bănuiește că simulează numai nebulia.

Carnegie — despre educația poporului. Miliardarul american Andreu Carnegie, care a dat până acum zece de milioane pentru scopuri culturale și de binefacere, între preocupățiunile sale de binefacere își are în prima linie educația și instruirea poporului. Ca scoțian de origine, această preocupare și-o estinde și asupra poporului din Scoția, pe seama căruia înființează și înzestrea școlăle prin toate comunele despre cari află că nu dispun de scoate corespunzătoare. Astfel și comunei Kilmarok i-a făcut o școală frumoasă și a înzestrat-o și cu fond considerabil. La actul punerii petru fundamentale a asistat și el și a ținut un frumos discurs despre educația, învățământul poporal, care nu stă pe nivel

așa înalt, ca în Scoția și America. Lumea nu știe nimic despre anarhistii scoțieni, pentru-că principiile anarchismului nu află primire la poporul scoțian; scoțianul nu e capabil de anarchism, pentru că e om luminat. Iată o dovadă deci, că instruirea și educația numai progresului, numai edificării dă soldați, nici odată însă distrugerii. Cea mai puternică pază și scut al creațiunilor omenești e: știința; — a zis Carnegie în discursul său, care peste tot a fost glorificarea foloaselor ce le da omeniei învățătura, știința.

Succese fără părechie obține dl *Müller Albert* (Budapest V. Vadász-u. 42 s'k) prin crucea după magneto-electrică Nr. R. B. 86967 inventată de dînsul, căci succesele aceste se apropie de minuni, cum se vede asta și din scrisoarea următoare: Sf. dle Müller! Îți datorez cea mai sinceră recunoștință și mulțumită, că ai bine-voit a-mi da în două rînduri îndrumări și a-mi trimite crucea d-tale magneto-electrică. Fără a-ți măguli, pot spune că în ambele rînduri mi-au fost de mare folos. Și până acum și-am fost recunoscător pentru bunavoința d-tale față de mine și de bolnavii mei, iar acum cer o nouă cruce pe sama unui bolnav al meu. *Repetindu-mi* rugarea rămân al d-tale, Komárom *Sz. Péter*, 6 August 1902, — stim. Juhász István, capelan.

Cea mai nesticăcioasă eronă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac, un borean costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.

Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.

Pasta luno 2 cor.

Pudra luno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei polteii de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac, al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.; o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, înegmei și a afecțiunilor laringiilor are un efect miraculos pastilele de pepr Senega. Se pot găsi în farmacia „*Verg-Maria*“ alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).

AVIS.

Rugăm toți abonenții noștri cari sunt în restanță cu abonamentul foii, să binevoiască a răscumpăra chitanțele de abonament, ce li-se vor prezintă prin oficiul poștal. *Adm. „Trib. Pop.“*

ULTIME ȘTIRI.

Bufoneria dela Timișoara.

Am căutat azi să luăm informațiuni despre adunarea ce s'ar fi convocat în Timișoara pe mâne de »Românii patrioți« hănășeni pentru a protesta contra alitudinel în chestia militară a »Tribunei Poporului.«

În Banatul întreg se face haz de »convocarea« acăsta cărei »Pester Lloyd« a căutat — pentru necesitățile momentului — să-i dea proporția unui eveniment politic. Convocarea este subscrisă de — ghiciti de cine — de tipul »Gurei Satului«, popă Bontilă (din Lugojel), cel care a combătut, într'o broșură de 9 pagini, pe Laplace și pe Darwin, despre cari nici alăta nu știa că au murit și în inconștiența sa presintase acest fleac tipărit Academiei Române pentru a fi — premial. Se înțelege, convocarea s'a tipărit în fițuica timișoreană.

Slab trebuie că se simt Ungurii, când și asemenea bufonerie vor să o exploateze.

Red. respons. **Ioan Russu Șiriamu.**
Editor **Aurel Popovici-Barcianu.**

In sala mare dela „Crucea albă“,
Numai 2 repres.

Mercuri și Joi la 23 și 24 sept.

Inceputul la 8 ore.

HOMES & FEY

Cei mai renumiți artiști ai lumii.
Occultism, spiritism, psihologie,
sommnambulism, și sugestie.

Prețurile: locul I. 2 cor. locul
II. 1 cor. 50 fl. Loc de stat I cor.
Galeire 50 fl — Bilete se pot cum
păra în librăria lui Klein Mór.
Telefon (pentru oraș și comitat) Nr 387

BRAUN N. A.

depozit de culori.

Arad, str. Forray, piața Boros-Béni.

Mare depozit de firmis, culori de
ulei fabricat propriu, culori pentru vâp-
sirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a.
toate de prima calitate.

— Comande din provincă se
1034 27— efeptuiesc prompt și solid —

— Pachetarea gratuit. —

KALMAR JOZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în depozit gumă interioară și
esterioară de prima calitate, și tot felul
de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție
efectuiește 976 58 -

Reparaturi de biciclete,
instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Cel mai vechiu atelier de reparaturi
și depozit de biciclete și mașini de
cusut, în Arad, piața Libertății 7.

HAMMER VILMOS

mechanician electric.

N-rul telefonului 96.

Biciclete de Dresda, calitatea I.

Depozit de

Mașini de cusut Singer pentru bro-
dării fine, și

mașini de cusut Singer cu 32 fl. pe
lângă garanție de 5 ani.

Instalări de sonerii și telefon.
se primesc pe lângă mare garanție.
Mare depozit de bucați de biciclete
și mașini de cusut. 1059 -10

Telefon pentru oraș și comitat 471.

In atenția gospodărilor.

Au sosit

sticlele de aburi

pentru crastaveti și poame,

fabricat model, rezistând celui mai
mare grad de căldură, făcut din o
singură bucată, pareți de sticlă, de
culoare verde sau albă.

Se pot căpeta pe lângă prețuri
foarte avantajoase numai la

URBAN E.

urm. ved. Sütő József

prăvălie de sticlării

Arad, Forray-uteza 2/c.

Mare depozit de tot felul de sticle,
porcelanuri, vase de fert, lampe, cadre
pe lângă prețuri scăzute.

Tot aici se capeta PETROLEU de
CRISTAL fără miros; 1 litru 20 cr.

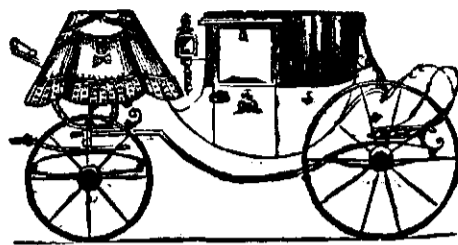
Comande din provincie prompt
și grabnic. 1052 12-30

Nou atelier pentru fabricare de roți și trăsuri!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și din provincă, că în
Arad, strada Kossuth n-rul 18

am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trăsuri
corespunzătoare necesităților moderne.

Indeplinesc în acest atelier toate
lucrările și reparaturile corăspunză-
toare solid și prompt, pe lângă prețuri
avantajoase. Provoacă-mă la faptul
că numai în fabricii de mână I. am
lucrat, sunt în poziția de a putea satis-
face pe deplin m. on. public, pentru al
cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stimă

1068 2-10

Kiss Ödön, fabricant de roți și trăsuri.

Inainte de a vă cumpăra hainele de lipsă

Mergeți de vedetii!!

Bazarul de haine pentru bărbați, băieți și
copii alui

Frank Leo,
ARAD,

Andrássy-tér n-rul 9 (vis-à-vis
cu noua biserică minorităților) unde, pe lângă
prețuri avantajoase, sunt îngrămădite pe sama
publicului haine impozant de multe. Imi iau
voia o înșira următoarele:

Haine de toamnă p. băieți: de 12—17 ani.

Haine de șeviot, bun	10
Haine de școală, foarte tari	11—14
Haine de camgarn fin, deosebite culori	15—18
Haine moderne, execuție frumoasă, dela și mai sus.	20

Haine de toamnă p. copii: de 3—12 ani.

Haine cu 2 șire de nasturi	5—6
Haine Loden bun	7—8
Haine Loden veritabil de Zsolna	10—11
Haine de camgarn fin, specialitate, croitura modernă	12—14

Haine de toamnă p. bărbați.

Haine de șeviot	16
Haine mai fine șeviot	18—20
Haine de camgarn, cal. mijlocie	22—26
Haine din Loden veritabil de Zsolna	28—30
Haine de tot fine din camgarn modern	32—38
Specialități din cel mai fin camgarn frances	40—48

Paltoane p. bărbați.

Din șeviot sur-închis, buzunare moderne	20
Din camgarn f. fin	28—36
Din șeviot double (d. toamnă)	25—44
Specialități: șeviot și camgarn, calitate I.	44—
și mai scump.	

1066 2-10

Principii solide!

Clase după măsurile deosebite

Serviciu prompt!

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă
și folosește contra durerilor de
cap, urechi și dinți, migrene,
neuralgie, impedecarea circiei
lațunei sângelui, anemie, amu-
țeli, tuituri de ureche, bătăe-
de inimă, sgârșiri de inimă,
astma, suzul greu, sgârșiri de sto-
mac, lipsa poștei de mâncare, răceală
la mână și picioare, slăbirea peste tot,
reuma, podagră ischias, udului în pat,
influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și con-
tra multor altor boale, cari la
tractare normală a medicului
se vindecă prin electricitate.
Însușirea acestui aparat este,
că vindecă nu numai din timp
în timp, ci introduce constant
în corpul omenesc binefacătorul cu-
rent, când pe deoparte vindecă
cu succes boalele afătoare, eară
pe de altă parte e cel mai bun
scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat
vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii,
cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste
atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin apar-
atul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat sădarnică, rog a proba aparatul
meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu
poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în
Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu
electro magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut,
apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea eststraordinară a crucei mele electro-magne-
tice o recomandă cu înțțire. 624 -174

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copiii și la femei de consti-
tuție foarte slabă.

Locul central principal de vensare și expedare pentru țeară
și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.